

Markku Ylönen
Advokaträtt

Alma Talent
Helsingfors 2021

FIDUCIA-serien utges i samarbete mellan
Alma Talent och Juridiska Föreningen i Finland r.f.

Juridiska Föreningen i Finland r.f.
Suomen Lainopillinen Yhdistys ry.

Verk som publicerats i FIDUCIA-serien:

1. Förvaltningsförfarandets grunder
2. Finsk skadeståndsrätt
3. Familje- och kvarlåtenskapsrättens grunder
4. Konstitutionell rätt
5. Aktiebolag I – Allmänna läror
6. Straffrättens ansvarslära
7. Obligationsrätt
8. Miljörättens grunder
9. Ne bis in idem i den finska och europeiska straffprocessrätten
10. Europeiska människorättskonventionen
11. Advokaträtt

Originalets titel: Asianajajaoikeus (Alma Talent 2018)

FIDUCIA. Finsk juridik på svenska
ISSN 2342-009X

Copyright © 2021 Alma Talent Oy och författaren

Översättning: Alicia Nylund

Omslag: Lapine

Ombrytning: Marja-Leena Saari

ISBN 978-952-14-3856-1

ISBN 978-952-14-3857-8 (e-bok)

BALTO print

Litauen 2021

Respons på boken får framföras till: kustannustoimitus@almatalent.fi

FÖRORD

Finlands Advokatförbund har allt sedan 1960-talet publicerat klassikern ”Asianajajan käsikirja”, som varit ett oundgängligt hjälpredskap för den finska advokatkåren och som utkom i ett flertal upplagor, den sista år 2001. Boken har innehållit och kommenterat den centrala regleringen av advokatverksamheten i Finland.

Allt sedan 1990-talet har den rättsliga regleringen av advokatverksamheten genomgått en omfattande utveckling i vårt land. Det ställs ökade krav på advokaternas kompetens och både advokatexamen och formerna för övervakning av advokatverksamheten har förnyats.

År 2014 publicerade Finlands Advokatförbund i samarbete med Talentum Markku Ylönens helt nyskrivna handbok för advokater ”Asianajajaoikeus. Laki säännöt ja tapaohjeet”. Boken har blivit mycket uppskattad och fått en omfattande användning såväl vid avläggandet av advokatexamen som vid juristutbildningen på olika nivåer. Också för bedömning av innehållet i begreppet ”god advokatsed” utgör boken en central källa. Ylönens bok utkom år 2018 i en andra omarbetad upplaga.

Det föreliggande svenskspråkiga verket *Advokaträtt* är en översättning till svenska av upplagan från 2018 av ”Asianajajaoikeus”. Boken har tillkommit som ett resultat av ett samarbete mellan Finlands Advokatförbund, Juridiska Föreningen i Finland rf och AlmaTalent Oy.

Juridiska Föreningen i Finland har under en längre tid, inom ramen för bokserien *Fiducia* i samarbete med bokförlaget Alma Talent, medverkat till publicering av svenskspråkig juridisk litteratur, som behandlar finsk rätt. Föreningen har särskilt velat tillgodose

utbudet av läroböcker för att se till att studerande, tjänstemän och domare har tillgång till svenskspråkig juridik och juridisk terminologi på centrala rättsområden. Tanken är att böckerna skall kunna användas vid tvåspråkig undervisning parallellt med finskspråkigt undervisningsmaterial och kunna ge nordiska forskare och studeranden en inblick i finsk rätt. Föreliggande verk *Advokaträtt* utkommer i serien *Fiducia*, där tidigare sammanlagt tio läroböcker från olika centrala rättsområden utkommit.

Både inom Finlands Advokatförbund och Juridiska Föreningen välkomnar vi varmt att Ylörens *Advokaträtt* nu kan publiceras på svenska efter att Ylönen välvilligt gett sitt samtycke till projektet. Det finns ett skriande behov av verket, ett behov som också justitiekanslern påtalade år 2017. Boken har översatts av *Alicia Nylund*, som utfört ett gott och gediget arbete. Översättningen har dessutom granskats av advokat *Mats Welin* vid advokatbyrån Hästö & Co i samarbete med *Greta Anthoni* och *Josefine Jahnesson*. Ytterligare tackar vi förlagsredaktör *Taija Haapaniemi* och publikationschef *Heidi Antinkari* vid Alma Talent, som effektivt sett till att projektet blivit genomfört för förlagets del.

Helsingfors den 10 maj 2021

Niko Jakobsson

Finlands Advokatförbund

Niklas Bruun

Juridiska Föreningen i Finland

INNEHÅLL

Förord	V
Förkortningar	XV
I	Introduktion 1
1	Utvecklingen av advokatväsendet 1
2	Finlands Advokatförbunds uppgifter 7
3	Internationella rekommendationer om advokat- verksamhet 13
4	En nordisk jämförelse 16
II	Förklaringar till lagen om advokater 21
1 §	Advokatföreningen och advokatregistret 21
2 §	Advokatföreningens stagdar 25
2 a §	Utövande av beslutanderätt 26
3 §	Behörighetsvillkor för advokater 26
4 §	Ansökan om medlemskap 55
5 §	Advokatens skyldigheter 57
5 a §	Verksamhet som advokater från EES-stater utövar i Finland 86
5 b §	EU-advokat och stadigvarande utövande av advokatycke . . 87
5 c §	Advokatens sekretessplikt 89
6 §	Tillsyn över advokaternas verksamhet 122
6 a §	Tillsynsnämnden och tillsynsenheten 137
7 §	Disciplinära påföljder 150
7 a §	Tillsynsnämnden 183
7 b §	Tillsynsnämndens verksamhet 188
7 c §	Inledande av ett tillsynsärende 192

Innehåll

7 d §	Behandling av ett tillsynsärende	199
7 e §	Arvodestvister	211
7 f §	Behörighetskonflikter	216
7 g §	Avgöranden i tillsynsärenden och arvodestvister	218
7 h §	Offentlig dagbok	219
7 i §	Offentliga referat av avgöranden	222
7 j §	Bestämmelser som tillämpas på tillsynsärenden och arvodestvister	223
7 k §	Domaransvar och tjänsteansvar	236
8 §	Disciplinära påföljder som hinder för medlemskap	238
9 §	Upphörande av medlemskap	240
10 §	Ändringssökande	253
11 §	Skydd för yrkesbeteckning	258
12 §	Fonder	264
13 §	Behörighetsvillkor för rättegångsombud eller -biträden	265
13 a §	EU-avtal	270
13 b §	Tillsynsnämndens arbetsordning	271
14 §	Ikraftträdandebestämmelse	271
III Förklaringar till stadgarna för Finlands Advokatförbund		273
1 §	Definitioner	274
2 §	Förbundets syfte	274
3 §	Utövande av beslutanderätt	278
4 §	Medlemmar	278
5 §	Behörighetsvillkor för medlemmar	280
6 §	Behandling av medlemsansökan	281
7 §	Registrering i EU-registret	282
8 §	Betydelse av tjänsteförhållande för medlemskap	283
9 §	Styrelsens utredningsskyldighet	284
10 §	Pensionerade advokaters rätt att behålla medlemskapet	284
11 §	Styrelsen	287
12 §	Fyllnadsval	289
13 §	Styrelsens skyldigheter	289
14 §	Namnteckningsrätt	291
15 §	Styrelsemöten	291
16 §	Styrelsens beslutsförhet	292
17 §	Delegationsmedlemmar	293

18 §	Ärenden som behandlas vid delegationsmötet	295
19 §	Delegationsmöten	297
20 §	Delegationens beslutsförhet.	298
21 §	Delegationens proceduruskott	298
22 §	Val till förtroendeuppdrag.	300
23 §	Förbundets byrå och generalsekreterare	301
24 §	Förbundets räkenskaper och revision.	301
25 §	Förbundets avdelningar.	301
26 §	Medlemmarnas avdelningstillhörighet	304
27 §	Avdelningarnas ställning	305
28 §	Styrelsens rätt att upphäva beslut av avdelningar	305
29 §	Avdelningarnas val av delegationsmedlemmar	306
30 §	Medlemmarnas skyldighet att betala avgifter	307
31 §	Medlemmarnas skyldighet att betala avgifter till fonder.	308
32 §	Befrielse från avgifter.	308
33 §	Generalbestämmelse om medlemmarnas skyldigheter	309
34 §	Medlemmarnas skyldighet att meddela sina kontakt- uppgifter	309
35 §	Medlemmarnas skyldighet att underkasta sig verksamhetstillsyn	310
36 §	Utträde ur förbundet.	310
37 §	Följder av försummelse av betalningsskyldighet.	311
38 §	Behandling av tillsynsärenden och arvodestvister.	312
39 §	Behandling av tillsynsärenden och arvodestvister.	314
40 §	Val av tillsynsnämndens medlemmar och arvoden.	314
41 §	Avgifter för behandling av tillsynsärenden eller arvodestvister samt kostnadsersättning	316
42 §	Verkan av upphörande av medlemskap på anhängig arvodestvist	319
43 §	Delgivning av beslut om upphörande av medlemskap	320
44 §	Meddelandeutskick	320
45 §	Protokollföring	321
46 §	Ändring av stadgarna.	321
47 §	Upphörande av verksamheten	321
48 §	Ikraftträdandebestämmelse	321

IV Förklaringar till de vägledande reglerna om god advokatsed	323
1 Inledning	323
1.1 God advokatsed – dess förpliktande karaktär och källor	326
1.2 Gränsöverskridande verksamhet.	333
2 Advokatkåren som en del av samhället	335
2.1 Rättsstatsprincipen.	335
2.2 Advokatkårens självständighet och oberoende	336
2.3 Advokatkåren som en del av rättsstaten	337
3 Grundläggande värderingar.	339
3.1 Lojalitet	340
3.2 Oberoende.	341
3.3 Ojävighet.	344
3.4 Förtroende.	355
3.5 Oförvitlighet	359
4 Allmänna skyldigheter.	363
4.1 Omsorgsfullhet och effektivitet	363
4.2 Yrkeskompetens.	375
4.3 Sekretessplikt.	382
4.4 Skötsel av klientmedel	383
4.5 Svarsskyldighet	392
4.6 Ersättning för anskaffning av uppdrag	395
4.7 Utnyttjande av upptagningar.	396
5 Advokaten och klienten.	397
5.1 Mottagande av uppdrag.	397
5.2 Ansvarsbegränsning	408
5.3 Överföring av uppdrag till någon annan	411
5.4 Kontakt med klienten	418
5.5 Godkännande av viktiga lösningar	422
5.6 Möjlighet till förlikning.	425
5.7 Affärstransaktioner med klienten	426
5.8 Skyldighet att frånträda uppdrag	427
5.9 Rätt att frånträda uppdrag	434
5.10 Rutiner vid frånträdande av uppdrag	440
5.11 Utlämnande av handlingar.	443
5.12 Advokatarvode.	444

5.13	Täckande av advokatkostnader med externa medel	447
5.14	Kostnadsyrkanden	451
5.15	Meningsskiljaktigheter om arvodet	453
6	Jäv.	455
6.1	Jäv i samma sak	463
6.2	Jäv till följd av lojalitetsplikt.	471
6.3	Jäv till följd av sekretess- och tystnadsplikt	480
6.4	Jäv till följd av ekonomisk eller personlig anknytning	485
6.5	Jäv vid advokatbyrån och inom byrågemenskapen	494
6.6	Inhämtande av samtycke	495
6.7	Byte av byrå.	497
6.8	Information om omständigheter som påverkar jävsbedömningen	500
7	Advokaten och klientens motpart	501
7.1	Förlikning	501
7.2	Åberopande av förlikningserbjudande	508
7.3	Förbud mot påtryckningar.	511
7.4	Vägledning av motparten.	516
7.5	Specificering av kostnadsyrkanden.	518
8	Advokaten och myndigheterna	520
8.1	Visa aktning.	520
8.2	Sanningsplikt och bevis	526
8.3	Andra myndigheter och skiljemän	531
8.4	Vittnen, sakkunniga och andra som ska höras	533
9	Advokaten och andra företrädare för yrkeskåren	537
9.1	Bemötande av andra inom yrkeskåren	537
9.2	Kontakt med motparten	539
9.3	Användning av en annan advokats tjänster.	543
10	Offentlighet och marknadsföring	544
10.1	Offentlighet.	544
10.2	Marknadsföring.	546
11	Organisering av advokatbyrån.	555
11.1	Territoriellt tillämpningsområde	555
11.2	Byrågemenskap	556

Innehåll

11.3	Firma och kännetecken	562
11.4	Övrig verksamhet	564
11.5	Övervakning av personal	568
11.6	Informationssäkerhet	592
11.7	Ansvarsförsäkring	594
11.8	Advokatens frånvaro och avbrott i eller upphörande av verksamheten	597
12	Advokaten och Advokatförbundet	598
12.1	Uppgiftslämning	598
12.2	Ersättning för kostnader	602
V	Förklaringar till anvisningen om advokatarvoden	605
	Inledning	605
1	Arvodesbestämning	606
1.1	Allmänna principer	606
1.2	Sänkning av arvodet	613
1.3	Höjning av arvodet	615
1.4	Tidsbaserad debitering	616
1.5	Pactum de quota litis och pactum de palmario	618
1.6	Arvode för rättsskyddsförsäkringsärenden	620
2	Faktureringsgrunder och prisuppskattning	628
3	Kostnader	633
3.1	Allmänna omkostnader	633
3.2	Direkta kostnader	634
4	Förskott	635
5	Advokatfaktura	637
	Källor	641
	Rättsfallsregister	645
	Sakregister	649